

Ecologische beoordeling Bangert en Oosterpolder fase 5 noord te Blokker, gemeente Hoorn

Opdrachtgever Gemeente Hoorn
Referentie Hoop, P. de & E.W. de Vries. Ecologische beoordeling Bangert en Oosterpolder fase 5 noord te Blokker, gemeente Hoorn. A&W-notitie 2711-3. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Projectcode 2711-3baf
Status Definitief
Datum 6 februari 2017
Projectleider E.W. de Vries
Autorisatie R.J. Strijkstra



Inhoud

1. Inleiding
2. Situatieschets en plannen
3. Gebiedsbescherming en beoordeling
4. Soortbescherming en beoordeling
5. Conclusies
Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl



Foto 1 t/m 3. Impressie van het plangebied (foto's A&W 2016).

1. Inleiding

De gemeente Hoorn is voornemens om een woonwijk te realiseren in het plangebied Bangert en Oosterpolder fase 5 noord. Om dit mogelijk te maken wordt het bestaande bestemmingsplan Bangert en Oosterpolder gewijzigd of wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Voor een bestemmingsplanwijziging of een nieuw bestemmingsplan is een ecologische beoordeling nodig. De gemeente Hoorn heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren.

Het doel van het onderzoek is een ecologische quickscan, waarin de effecten van de plannen worden beoordeeld in het kader van de vigerende natuurwetgeving. Dit betreft in eerste instantie de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 in werking is getreden. Deze nieuwe wet is een bundeling van de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en Boswet. Behalve de Wet natuurbescherming worden de beoogde ingrepen ook beoordeeld volgens het Natuurbeheerplan Noord Holland (Natuurnetwerk Nederland (NNN): de voormalige Ecologische Hoofdstructuur). Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Dit onderzoek is gebaseerd op twee benaderingen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites). Deze zijn opgenomen in de literatuurlijst en worden verder niet meer in de tekst vermeld. Een belangrijke bron die we gebruiken is de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna). Ook is gebruik gemaakt van eerdere toetsingen die zijn uitgevoerd in andere deelgebieden van het nieuwbouwplan Bangert en Oosterpolder (de Vries 2015, Stoker 2014, Stoker 2016a & b). Ten tweede is op 22 november 2016 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd naar de (mogelijkheden voor) aanwezigheid van wettelijk beschermde natuurwaarden in het plangebied.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.



Figuur 1. Ligging van het plangebied.

2. Situatieschets en plannen

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Blokker (zie figuur 1). Het gebied wordt aan de noordzijde begrensd door de Bangert. Het kassencomplex en de percelen met fruitteelt, gesitueerd aan de Bangert 4, vormen de oostgrens van het plangebied. De zuidgrens bestaat uit een oost-west lopende sloot en de tuinen achter de huizen langs de Boomgaarden. De westgrens grenst aan de tuinen van de huizen langs de Kolenbergstraat.

Het plangebied wordt gedeeltelijk nog steeds gebruikt voor de glastuinbouw en fruitteelt. Dit betekent dat een aantal percelen nog steeds is ingericht als boomgaard, moestuin of grasland. De percelen worden doorsneden door watergangen. Aan de oostkant van het plangebied is een gronddepot gerealiseerd langs De Strip. Ten noorden van het gronddepot ligt een braakliggend terrein. In het plangebied is geen bebouwing aanwezig, de woning aan de Bangert die in figuur 1 binnen het plangebied staat, is reeds gesloopt.

De plannen bestaan uit het realiseren van nieuwe woningen en infrastructuur. Hierbij worden de west- en oostzijde van het plangebied vanaf De Strip ontsloten. Om het voornemen te realiseren wordt eerst het terrein bouwrijp gemaakt. Dit betekent dat de bestaande kassen voor een groot deel worden gesloopt. Ook worden er bomen verwijderd. Daarnaast is het ook mogelijk dat er sloten worden gedempt en/of verlegd.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Natura 2000) of regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur). Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan.

3.1 Wet natuurbescherming (Natura 2000)

De eerste stap in de beoordeling van activiteiten of plannen volgens de Wet natuurbescherming is de Voortoets. Daarin wordt bepaald of er een kans bestaat dat door een ingreep (significant) negatieve effecten optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebied Markermeer

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Markermeer & IJmeer', dat op een afstand van 3 km ten zuiden van het plangebied ligt.

Aangewezen natuurwaarden Markermeer & IJmeer

Natura 2000-gebied 'Markermeer & IJmeer' is aangewezen voor het habitatype Kranswierwateren, de soorten Rivierdonderpad, Meervleermuis en 19 vogelsoorten.

De meeste van de bovengenoemde soorten zijn gebonden aan de biotopen die aanwezig zijn binnen het Natura 2000-gebied. De afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied is vrij groot. Bovendien is er gezien de ligging van het plangebied in de bebouwde kom van Blokker geen sprake van uitstraling van geluid- en lichtverstoring op het Natura 2000-gebied. Om deze redenen zullen de beoogde werkzaamheden geen invloed hebben op de natuurwaarden waarvoor het Natura 2000-gebied 'Markermeer & IJmeer' is aangewezen en die zich alleen bevinden binnen de begrenzing van dit gebied.

Externe werking

Voor enkele aangewezen soorten geldt dat zij ook gebruik maken van de omgeving van de Natura 2000-gebieden. Het gaat dan om enkele ganzensoorten en Meervleermuis. Volgens de 'externe werking' van de Wet natuurbescherming zijn de aangewezen soorten van een Natura 2000-gebied volgens die wet ook daarbuiten beschermd. Hieronder wordt daar dieper op ingegaan.

Ganzen

Hoewel in het plangebied grasland aanwezig is, is dit voor ganzensoorten uit Natura 2000-gebieden niet van belang, omdat er teveel storingsbronnen rond het gebied aanwezig zijn. Wegen en bebouwing veroorzaken een verstoringcontour waarbinnen minder of niet wordt gevoerd door ganzen. Om deze reden heeft het plangebied geen ecologische betekenis voor de aangewezen ganzensoorten, zodat directe effecten van de beoogde werkzaamheden op deze aangewezen natuurwaarden van het genoemde Natura 2000-gebied zijn uitgesloten.

Meervleermuis

Van de Meervleermuis is bekend dat de soort afstanden van meer dan 15 km kan afleggen naar foerageergebieden. Omdat deze vleermuissoort zijn verblijfplaatsen in gebouwen heeft, is een ecologische relatie met het Natura 2000-gebied 'Markermeer & IJmeer' op voorhand niet uit te sluiten.

Voor Meervleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Vliegroutes en foerageergebied van de Meervleermuis zijn doorgaans aanwezig boven brede watergangen.

Direct grenzend aan het plangebied is bebouwing aanwezig die mogelijk dienst kan doen als verblijfplaats van Meervleermuis. De bestaande woningen aan de Bangert zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor (Meer)vleermuizen. Aan deze bebouwing worden geen werkzaamheden uitgevoerd. De in het plangebied aanwezige kassen zijn ongeschikt voor verblijfplaatsen van de Meervleermuis. Dit komt door het ontbreken van spouwmuur en andere ruimtes/holtes die een geschikt (stabiel) klimaat hebben. De uitvoering van de plannen veroorzaakt om bovenstaande redenen geen direct negatief effect op verblijfplaatsen van de Meervleermuis.

De vele watergangen in het plangebied kunnen dienst doen als vliegroute van Meervleermuis. Mogelijk kunnen deze watergangen tevens deel uitmaken van het foerageergebied van deze soort, maar gezien de ligging in de bebouwde kom zijn deze niet van essentieel belang voor de Meervleermuis. Door de herinrichting kunnen de potentieel aanwezige vliegroutes van Meervleermuis verloren gaan. Oorzaken hiervan kunnen zijn een sterke toename van lichtuitstraling, het dempen van de watergangen of het fysiek blokkeren van watergangen. Om deze reden is aanvullend onderzoek nodig om vast te stellen of er vliegroutes van Meervleermuis aanwezig zijn in het plangebied.

Overige Natura 2000-gebieden

Overige Natura 2000-gebieden liggen op een afstand van 10 km of meer van het plangebied. Gezien de grote afstand tot het plangebied, het intensieve gebruik van het tussenliggende gebied en de aard en omvang van de beoogde plannen, is het uitgesloten dat negatieve effecten optreden op deze overige door de Wet natuurbescherming beschermde gebieden en de aangewezen natuurwaarden daarvan. Deze overige gebieden zijn daarom verder niet van belang voor onderhavige beoordeling.

3.2 Overige gebiedsbescherming

Uit de kaartgegevens over wettelijk beschermde gebieden blijkt dat de planlocatie geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of andere gebieden die zijn beschermd vanwege hun natuurwaarden (Ganzenfoerageergebied en Weidevogelgebied). Bovendien is het gezien de aard van de werkzaamheden en de ligging van het plangebied in de bebouwde kom van Blokker onwaarschijnlijk dat de beoogde herinrichting van invloed is op de bovengenoemde beschermde gebieden in de omgeving en/of de daarbij behorende natuurwaarden.

Om deze redenen wordt geconcludeerd dat de beoogde herinrichting van het plangebied niet stuit op bezwaren vanuit de ecologische wet- en regelgeving van gebiedsbescherming ten aanzien van het NNN, Ganzenfoerageergebied en Weidevogelgebied.

3.3 Conclusie gebiedsbescherming

Om vast te stellen of de plannen een conflict veroorzaken met de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000-gebieden wat betreft Meervleermuis, is aanvullend onderzoek nodig naar de aanwezigheid van vliegroutes van deze soort.

Ten aanzien van de overige natuurwaarden waarvoor het Natura 2000-gebied 'Markermeer & IJmeer' is aangewezen, kan worden geconcludeerd dat de herinrichting in het plangebied geen (significant) negatieve effecten veroorzaakt op de instandhoudingsdoelen.

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op overige beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland vanaf 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1, waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor enkele soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Noord-Holland hanteert vanaf 1 januari 2017 een lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij ruimtelijke ontwikkeling. De vrijgestelde soorten komen voor een groot deel overeen met de soorten die volgens de Flora- en faunawet onder het licht beschermde regime vielen.

Het plangebied is omsloten door bebouwing en heeft een gevarieerd karakter waarbij ook groenelementen aanwezig zijn. Hierdoor is er een kans op aanwezigheid van soorten die beschermd zijn volgens de Wet natuurbescherming. Hieronder is beschreven welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen en wat de consequenties daarvan zijn voor het beoogde inrichtingsplan.

4.1 Planten

Het plangebied is gedeeltelijk nog in agrarisch gebruik, met name glastuinbouw en fruitteelt. Een ander deel bestaat uit intensief beheerd voedselrijk grasland. Aan de zuidwestzijde ligt een bosschage. De meeste sloten in het plangebied bevatten weinig tot geen waterplanten. De meeste oevers worden intensief beheerd of zijn afgedekt met doek of dakplaten. Een

aantal oevers bevat mede daardoor geen oevervegetatie. Gezien het voedselrijke karakter van de vegetatie en het intensieve beheer, worden er geen wettelijk beschermde en/of zeldzame planten in het plangebied verwacht. Om deze reden veroorzaakt de herinrichting geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde plantensoorten.

4.2 Ongewervelde soorten

De wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten die in Nederland voorkomen, zoals bepaalde soorten dagvlinders, libellen en waterorganismen, stellen zeer specifieke eisen aan hun leefgebied, die vaak alleen te vinden zijn in natuurgebieden. Gezien het ontbreken van dergelijke ecologische randvoorwaarden in het plangebied en de geraadpleegde verspreidingsgegevens worden hier geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht.

4.3 Vissen

In de omgeving van het plangebied komen de voormalig beschermde Kleine modderkruiper en Bittervoorn voor (NDFF). Volgens de Wnb zijn deze soorten echter niet meer beschermd. Ook komen er in de omgeving geen andere vissoorten voor die worden beschermd volgens de Wnb. Eventuele werkzaamheden aan sloten in het plangebied veroorzaken om deze redenen geen knelpunt met de Wnb.

Bij dergelijke werkzaamheden geldt echter wel de Zorgplicht, die inhoudt dat schade aan planten en dieren zoveel als redelijkerwijs mogelijk dient te worden voorkomen. Om deze reden wordt geadviseerd om de werkzaamheden aan watergangen zoveel mogelijk op een visvriendelijke wijze uit te voeren. Zo dient het dempen van sloten te verlopen in de richting van het open einde van de watergang, waardoor vissen veilig kunnen vluchten. Eventueel kunnen watergangen vooraf aan de werkzaamheden worden afgesloten, zoals met keurnetten, waarna het tussenliggende deel kan worden leeggevestigd. De gevangen vissen en overige dieren worden verplaatst naar geschikte watergangen in de omgeving.

4.4 Amfibieën

In de directe omgeving van het plangebied komt een aantal amfibieënsoorten voor die worden beschermd volgens de Wet natuurbescherming (NDFF, Van Delft *et al.* 2015), zoals Gewone pad, Bruine kikker, Meerkikker en Kleine watersalamander (artikel 3.10) en Rugstreeppad (artikel 3.5).

Amfibieënsoorten artikel 3.10

Een aantal van de amfibieënsoorten die zijn genoemd in artikel 3.10 zijn algemeen voorkomende soorten. Mede om deze reden heeft de provincie Noord-Holland vrijstelling van de Wnb verleend voor die soorten bij projecten in het kader van ruimtelijk ontwikkeling. Zeldzamere amfibieënsoorten in artikel 3.10 komen niet voor in de omgeving van het plangebied. Om deze redenen veroorzaken ruimtelijke ingrepen in het plangebied geen conflict met de Wnb ten aanzien van amfibieënsoorten van artikel 3.10.

Rugstreeppad (artikel 3.5)

Verspreidingsgegevens van de Rugstreeppad laten zien dat de soort in de omgeving van het plangebied is aangetroffen (NDFF). Deze soort staat voornamelijk bekend als een pioniersoort. Uit Noord-Holland en Flevoland is echter ook bekend dat Rugstreeppad voorkomt in tuinbouwgebieden en rond andere agrarische bedrijven, zoals deze ook in het plangebied aanwezig zijn. In het plangebied is bovendien potentieel voortplantingswater aanwezig (watergangen). Om deze redenen is het niet op voorhand uit te sluiten dat de Rugstreeppad in het plangebied voorkomt.

Wanneer bij de herinrichting leefgebied van Rugstreeppad verloren gaat, ontstaat een knelpunt met de Wnb. Daarom is aanvullend onderzoek naar de aan-/afwezigheid van Rugstreeppad noodzakelijk om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de Wnb ten aanzien van deze soort.

Onderzoek naar de aan-/afwezigheid van Rugstreeppad dient plaats te vinden tijdens twee periodes in de voortplantingsperiode van deze soort. In de Soortenstandaard Rugstreeppad (ministerie van EZ, december 2014) staat alle informatie die ten aanzien van deze soort van belang is.

4.5 Reptielen

Verspreidingsgegevens van reptielen laten zien dat in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van reptielen. Gezien het huidige karakter en de daar aanwezige biotopen is het plangebied voor de meeste Nederlandse reptielensoorten ongeschikt als leefgebied. Op basis hiervan is het onwaarschijnlijk dat in het plangebied reptielen voorkomen. Om deze reden veroorzaakt de herinrichting van het plangebied geen knelpunt met de soortbescherming volgens de Wnb ten aanzien van reptielen.

4.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als broedgebied voor vogels van stad en park, zoals Houtduif, Merel en Roodborst. Ook kan een aantal algemene watervogels tot broeden komen in de watergangen, zoals Wilde eend en Meerkoet. Hoewel een behoorlijk deel van het plangebied uit grasland bestaat, is het onwaarschijnlijk dat het gebied veel betekenis heeft voor weidevogels. Dit ligt in het feit dat de aanwezige wegen en bebouwing voor een zodanige verstoringscontour zorgen, dat het tussenliggende gebied teveel wordt verstoord voor weidevogels.

Algemeen

Bij werkzaamheden moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Wnb en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Wnb ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren, is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden verstoord. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld bouw materiaal goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming en moeten de verstorende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste, indicatieve lijst van soorten met jaarrond beschermde

nestplaatsen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten met jaarronde bescherming aangetroffen, deze worden hier ook niet verwacht. Om deze reden is er wat betreft de herinrichting geen knelpunt met de Wnb ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels.

Conclusie vogels

De beoogde inrichting veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vogels, mits broedende vogels en hun nesten niet worden verstoord.

4.7 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming, omdat zij zijn vermeld op bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij soorten die niet zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Vanwege deze specifieke aandacht wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten zijn beschreven in § 4.8.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor, namelijk Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger, Tweekleurige vleermuis en Gewone grootoorvleermuis. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders.

Zoals ook in paragraaf 3.1 staat beschreven, zijn er net buiten het plangebied gebouwen (woningen) aanwezig die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Omdat er geen werkzaamheden zijn beoogd aan deze gebouwen, worden er geen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aangetast. De overige bouwwerken, zoals de kassen en een metalen constructie binnen het vervallen kassencomplex, zijn ongeschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen, door het ontbreken van spouwmuren en andere ruimtes/holtes die een geschikt (stabiel) klimaat bevatten.

In het plangebied zijn bomen aanwezig. De meeste zijn te jong en/of te dun of hebben geen geschikte holtes voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn echter ook bomen aanwezig waarvan niet op voorhand kan worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Dit komt door de aanwezigheid van holtes in de stam, loszittend schors of andere beschadigingen aan de boom (figuur 4.1). Bomen met dergelijke potenties zijn aanwezig in een oude boomgaard, de bosschage op het meest zuidwestelijk gelegen perceel en de bosschage achter het kassencomplex, gelegen op de percelen aan de Bangert 50. Het is om bovenstaande redenen niet op voorhand uit te sluiten dat er binnen het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De kans op aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen is zeer klein. Mogelijk zijn er zomer- en/of baltsverblijfplaatsen van de Gewone- en/of Ruige dwergvleermuis aanwezig. Wanneer er bomen worden gekapt in het plangebied, kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. In dat geval is aanvullend onderzoek nodig om vast te stellen of er ook daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in de betreffende bomen aanwezig zijn.



Figuur 2. Potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen in fruitbomen.

Foerageergebied

Het plangebied maakt deel uit van het foerageergebied van enkele van de bovengenoemde vleermuissoorten. Delen van het plangebied waar water en begroeiing aanwezig zijn (boomgaard), zijn meer geschikt als foerageergebied dan andere delen (agrarisch grasland). Door de herinrichting zullen veranderingen optreden in de mate waarin het gebied kan worden benut als foerageergebied voor vleermuizen. Sommige delen zullen minder geschikt worden door de bouw van woningen, maar in en rond de nieuwe tuinen ontstaan ook mogelijkheden voor foeragerende vleermuizen. Verwacht wordt dat de kwaliteit als foerageergebied min of meer gelijk blijft door de herinrichting. Voor de betreffende soorten is in de omgeving (buitengebied) ook alternatief foerageergebied aanwezig. Om deze redenen mag worden geconcludeerd, dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied blijft gewaarborgd.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebied maken vleermuizen gebruik van lijnvormige landschapselementen om zich te oriënteren. Het plangebied kan mogelijk (delen van) vliegroutes van vleermuizen bevatten. De watergangen in het plangebied kunnen dienst doen als vliegroute van een aantal vleermuissoorten. Vooral de brede watergangen in het plangebied zijn geschikt als vliegroute van Meervleermuis en Watervleermuis. Ook zijn de bomenrijen langs de boomgaarden in het plangebied geschikt als vliegroute voor diverse vleermuissoorten.

Door de herinrichting kunnen de potentieel aanwezige vliegroutes van vleermuizen verloren gaan. Oorzaken hiervan kunnen zijn een sterke toename van lichtuitstraling, het dempen van de watergangen of de kap van de boomsingel. Om deze reden is aanvullend onderzoek nodig om vast te stellen of er vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied.

Conclusie vleermuizen

Om vast te stellen hoe de plannen zich verhouden tot de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen, is aanvullend onderzoek nodig naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bomen en vliegroutes langs watergangen en boomsingels.

4.8 Overige zoogdieren (exclusief vleermuizen)

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen zoogdiersoorten voorkomen (exclusief vleermuizen) die zijn beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Wel komt een aantal zoogdiersoorten voor die staan vermeld in de bijlage bij artikel 3.10 Wnb. Het betreft alleen (redelijk) algemeen voorkomende soorten, zoals Haas, Konijn, Vos, Wezel, Hermelijn en een aantal (spits)muizensoorten. Zeldzamere soorten van de bijlage bij artikel 3.10 Wnb, zoals Boomarter, Waterspitsmuis en Das, komen niet voor in de omgeving. De provincie Noord-Holland heeft vrijstelling van de Wnb verleend voor veel van de algemeen voorkomende soorten bij projecten in het kader van ruimtelijk ontwikkeling. Uitzonderingen hierop zijn de kleine marterachtigen Hermelijn, Wezel en Bunzing.

Gezien de aanwezige biotopen in het plangebied kan op voorhand niet worden uitgesloten dat in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van de genoemde kleine marterachtigen aanwezig zijn. Onduidelijk is daarom of door de herinrichting leefgebied van deze soorten verloren gaat en er mogelijk een knelpunt is met de Wnb. Om deze redenen is aanvullend onderzoek naar de aan-/afwezigheid van Hermelijn, Wezel en Bunzing noodzakelijk om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de Wnb. Uit overleg met de RUD Noord-Holland Noord is gebleken dat een aanvullend onderzoek kan worden uitgevoerd met behulp van cameravallen, sporenbuizen en Mostela's ('inloopval' met camera). Tevens is een inventarisatie van geschikt biotoop binnen het plangebied noodzakelijk. Indien blijkt dat één of meer van de genoemde kleine marterachtigen in het plangebied voorkomt, is een ontheffing volgens de Wnb noodzakelijk.

Voor de overige, algemeen voorkomende, zoogdiersoorten van de bijlage bij artikel 3.10 Wnb veroorzaakt de herinrichting van het plangebied geen knelpunt met de Wnb.

5. Conclusies

Deze ecologische beoordeling leidt tot de volgende conclusies:

Gebiedsbescherming

Natura 2000: Voortoets Wnb

De beoogde plannen veroorzaken mogelijk een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vliegroutes van Meervleermuis. Om vast te stellen hoe de plannen zich verhouden, is aanvullend onderzoek nodig naar de aanwezigheid van vliegroutes van Meervleermuis in het plangebied.

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van de overige aangewezen natuurwaarden van het Natura 2000-gebied 'Markermeer & IJmeer'.

Overige gebiedsbescherming

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van de overige gebiedsbescherming (Natuurnetwerk Nederland, Ganzenfoerageergebied en Weidevogelgebieden).

Soortbescherming

Om te bepalen hoe de herinrichting van het plangebied zich verhoudt tot de Wet natuurbescherming ten aanzien van Rugstreeppad, Bunzing, Wezel, Hermelijn en vleermuizen, is aanvullend onderzoek noodzakelijk naar de aan-/afwezigheid van deze soorten in het plangebied (§ 4.4, 4.7 en 4.8).

Voor de overige soorten geldt dat de plannen geen conflict veroorzaken met de Flora- en faunawet, mits geen verstoring plaatsvindt van broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten (zie paragraaf 4.6).

Zorgplicht

In de waterlopen in het plangebied komen mogelijk Bittervoorn en Kleine modderkruiper voor. Deze vissoorten zijn niet meer beschermd volgens de nieuwe Wet natuurbescherming. Er is daarom geen knelpunt met de nieuwe Wet natuurbescherming. Wel blijft de Zorgplicht van toepassing. Om deze reden wordt geadviseerd om de beoogde werkzaamheden zoveel mogelijk op een visvriendelijke wijze uit te voeren.

Literatuur

- Delft, J.J.C.W. van, J. Kranenbarg, A. de Bruin & P. Frigge 2015. Waarnemingenoverzicht 2014. Bijlage bij RAVON 59, jaargang 17 nummer 4. RAVON, Nijmegen.
- Herder, J.E. (red.) 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.
- Hoogeboom, D. 2011. Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Werkatlas. Projectnummer 11-52507B. Landschap Noord-Holland, Castricum.
- Kapteyn, K. 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co, Haarlem.
- Stoker, O. 2014. Ecologische beoordeling van herinrichting percelen achter Dorpstraat 131-137A in Zwaag. A&W-notitie 2259. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Stoker, O. 2016a. Ecologische beoordeling Bangert en Oosterpolder fase 4a deel 7 en 8 te Zwaag, gemeente Hoorn. A&W-notitie 2584. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Stoker, O. 2016b. Ecologische beoordeling Bangert en Oosterpolder fase A-west te Blokker, gemeente Hoorn. A&W-notitie 2654. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Vries, E.W. de, 2015. Ecologische beoordeling van nieuwbouwplan Bangert en Oosterpolder te Zwaag, gemeente Hoorn. A&W-notitie NWKAdiv2015#20. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Websites

NDFF - Nationale Databank Flora en Fauna